

Občina Radenci
Radgonska cesta 9
9252 Radenci

Številka:
Datum:

ZADEVA: PREDLOG ODLOKA O POKOPALIŠKEM REDU V OBČINI RADENCI – skrajšani postopek

PРАВNA PODLAGA: 21. člen Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE), 4. člen Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ (Uradni list RS, 62/16, 3/22 – ZDeb), 3. člen Zakona o prekrških /ZP-1/ (Uradni list RS, št. 29/2011-UPB8, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US), 16. člen Statuta Občine Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15)

PREDLAGATELJ: Roman Leljak, župan

PRIPRAVLJAVCI: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
izr. prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik
izr. prof. dr. Franjo Mlinarič, univ. dipl. ekonomist
Grega Horvat, univ. dipl. pravnik

Občinska uprava Občine Radenci

POROČEVALCI: Inštitut za lokalno samoupravo Maribor
izr. prof. dr. Boštjan Brezovnik, univ. dipl. pravnik
izr. prof. dr. Franjo Mlinarič, univ. dipl. pravnik
Grega Horvat, univ. dipl. pravnik

Občinska uprava Občine Radenci

OBRAZLOŽITEV:

1 Pravni temelj za sprejem odloka

Državni zbor RS je v letu 2016 sprejel Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ (Uradni list RS, št. 62/16, 3/22 – ZDeb) s katerim je uredil pogrebno in pokopališko dejavnost. Skladno z določili drugega odstavka 3. člena navedenega zakona je zakonodajalec določil, da pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba; pokopališka dejavnost pa obsega upravljanje ter urejanje pokopališč in ju zagotavlja občina. Ob navedenem je določil, da občina z odlokom predpiše pokopališki red, v katerem podrobneje določi izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti. S pokopališkim redom se, v skladu z določili 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, določijo:

- način zagotavljanja 24-urne dežurne službe,
- način izvajanja pogrebne slovesnosti,
- storitve pokopališko pogrebnega moštva, ki se zagotavljajo na posameznem pokopališču,
- osnovni obseg pogreba,
- način in čas pokopa,
- način pokopa, če je plačnik občina,
- možnosti pokopa zunaj pokopališča, z določitvijo prostora,
- ravnanje s pokojnikom do pokopa v krajih, kjer na pokopališču ni mrliške vežice,
- pokopališča, ki morajo imeti mrliške vežice,
- obratovanje mrliških vežic,
- obseg prve ureditve groba,
- vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču,
- način oddaje grobov v najem,
- postavljanje, spreminjanje ali odstranitev spomenikov, obnova spomenikov in grobnic ter vsak poseg v prostor na pokopališču,
- zvrsti grobov,

- okvirni tehnični normativi za grobove,
- mirovalna doba za grobove,
- enotni cenik uporabe pokopališča, pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture,
- pogrebna pristojbina, ki jo lahko določi občina za izvedbo pogreba na posameznem pokopališču, in ki jo upravljavcu pokopališča plača izvajalec pogreba,
- razmerja grobnine za posamezno vrsto groba glede na enojni grob,
- druga vprašanja pogrebne in pokopališke dejavnosti.

1.1 Urejanje pokopališč

Uvodoma moramo opomniti, da je z veljavnim Gradbenim zakonom /GZ-1/ (Uradni list RS, št.199/21) določeno, da so pokopališča objekt v javni rabi, katerega raba je pod enakimi pogoji namenjena vsem (3. člen GZ). Spričo navedenega je zakonodajalec z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ posebno pozornost namenil tudi urejanju pokopališč (poglavje 3.2 ZPPDej). Urejanje pokopališč tako obsega zgraditev ali razširitev obstoječega pokopališča, zgraditev pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture na pokopališču, razdelitev pokopališča na posamezne zvrsti grobov in opustitev pokopališča. Občina mora v svojih prostorskih aktih določiti zadostne površine za pokopavanje umrlih za najmanj 30 let. Pri tem pa mora upoštevati potrebe po večjem številu pokopov ob morebitnih naravnih in drugih nesrečah, v vojni in izrednih razmerah. Ob navedenem mora zagotoviti sredstva za zgraditev in razširitev pokopališča, pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture na območju, ki je določeno z občinskimi prostorskimi aktom. Ne glede na navedeno pa je za navedene posege oziroma dejavnosti, ki so varovani na podlagi predpisov o varstvu kulturne dediščine, treba izpolnjevati kulturnovarstvene pogoje in pridobiti kulturnovarstveno soglasje (37. člen ZPPDej). Skladno z navedenim moramo opomniti, da je za novo pokopališče ali razširitev obstoječega pokopališča lahko določeno le zemljišče, ki ni močvirnato in kjer meteorne vode oziroma podtalne vode ne vplivajo na aktivne studence, vodnjake, ribnike, vodne rekreacijske površine in podobno. Novo pokopališče mora biti zamejeno in odmaknjeno od drugih objektov (38. člen ZPPDej). Za vsako pokopališče mora biti narejen načrt razdelitve na pokopališke oddelke in vzpostavljena evidenca grobov. Z načrtom razdelitve pa se določijo zvrsti grobov na posameznih oddelkih (40. člen ZPPDej). Na pokopališčih pa so lahko naslednje zvrsti grobov in prostorov za pokope: • enojni (42. člen ZPPDej), dvojni (43. člen ZPPDej), otroški (44. člen ZPPDej), povečani grobni prostor (45. člen ZPPDej), vrstni grobovi (46. člen ZPPDej) in grobnice (47. člen ZPPDej); • žarni grobovi (48. člen ZPPDej); • grobišče, kostnice in skupna grobišča (49. člen ZPPDej); • prostor za anonimne pokope (50. člen ZPPDej) ter • prostor za raztros pepela (51. člen ZPPDej) (41. člen ZPPDej). Ob navedenem moramo opomniti, da lahko občina sprejme odločitev o opustitvi pokopališča, ob tem pa morajo biti določeni: • upravljavec opuščene pokopališča; • pogoji in roki za prenos posmrtnih ostankov pokojnikov in nagrobnih spomenikov ali za ohranjanje in situ; • pogoji in roki za odstranitev pokopaliških objektov; • plačnik in način plačila stroškov preureditve pokopališča ter prenosa posmrtnih ostankov pokojnikov in spomenikov (52. člen ZPPDej). Opuščeno pokopališče se sme za druge namene urediti po preteku tridesetih let od zadnjega pokopa. Preden pa se opuščeno pokopališče uporabi za druge namene, ga je potrebno prekopati, posmrtno ostanke pokojnikov pa prenesti v skupno grobišče na pokopališču, ki je v uporabi. Prekop pa poteka s soglasjem ministrstva, pristojnega za varstvo kulturne dediščine (53. člen ZPPDej).

1.2 Upravljanje pokopališč

Zakonodajalec je z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ upravljanje ter urejanje pokopališč, ki sodijo v grajeno javno dobro lokalnega pomena (3. člen ZUreP-3), podredil posebnemu javnopravnemu režimu in določil, da pokopališko dejavnost zagotavlja občina (drugi odstavek 3. člena ZPPDej); upravljanje pokopališč pa obsega zagotavljanje urejenosti pokopališča, izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja, oddajo grobov v najem, vodenje evidenc ter izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališč. Z navedenim je zakonodajalec sledil t.i. horizontalni usklajenosti¹ z določili veljavnega Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti /ZSPDSLS-1/ (Uradni list RS, št. 11/18, 79/18). Slednji ureja ravnanje s stvarnim premoženjem samoupravnih lokalnih skupnosti in določa, da upravljanje stvarnega premoženja pomeni zlasti skrb za pravno in dejansko urejenost, investicijsko vzdrževanje; pripravo, organiziranje in vodenje investicij v vseh fazah investicijskega procesa; oddajanje v najem; obremenjevanje s stvarnimi pravicami; dajanje stvarnega premoženja v uporabo in podobno.

V skladu z določilom 27. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ je upravljavec pokopališča občina ali oseba javnega prava, ki jo za upravljavca določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna občine (t.j. župan oziroma županja), s svojim aktom v skladu z zakonom, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti, t.j. Zakonom o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti /ZSPDSLS-1/. Slednji v 19. členu določa, da so upravljavci stvarnega premoženja samoupravnih lokalnih skupnosti (t.j. občin) uprava samoupravne lokalne skupnosti (t.j. občinska uprava) in osebe javnega prava, ki jih za upravljavce določa ustanovitveni akt ali akt organa odgovornega za izvrševanje proračuna (19. člen ZSPDSLS-1).

¹ Iz načel pravne države namreč izhaja zahteva, da mora biti pravni red konsistenten in notranje usklajen in zato v njem ne sme biti antinomij. Kadar dva predpisa urejata isto materijo jo morata urejati tako, da so norme ne le v skladu z višjimi normami (vertikalna usklajenost), temveč tudi s pravnim redom v celoti (horizontalna usklajenost) (odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-303/08-9 (Uradni list RS, št. 14/2010).

1.3 Zagotavljanje urejenosti pokopališča

Uvodoma moramo opomniti, da Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ sicer določa obseg storitev, ki se nanašajo na urejenosti pokopališča (28. člen ZPPDej, 59. člen ZSPDLS-1), kot nepremičnega premoženja, ki je v upravljanju občine, vendar je ob skrbi za (funkcionalno) urejenost potrebno opomniti še na skrb za pravno urejenost (59. člen ZSPDLS-1). Skrb za pravno urejenost pokopališča, kot nepremičnega premoženja, v upravljanju občine zajema zlasti: • urejeno zemljiškoknjižno stanje nepremičnine; • urejen vpis nepremičnine v kataster stavb oziroma zemljiški kataster; • urejen vpis nepremičnine v centralno evidenco nepremičnega premoženja; • urejen vpis nepremičnine v evidenco, ki ureja materialno in finančno poslovanje; • urejena razmerja z dobavitelji, ki zagotavljajo normalno rabo nepremičnine • zavarovanje stvarnega premoženja. Skrb za dejansko urejenost pokopališča, pa v skladu z določili 28. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ obsega: • vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture; • storitve najema pokopaliških objektov in naprav; in • storitve grobarjev in storitve pokopališko pogrebnega moštva. Storitve vzdrževanja pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture obsega vzdrževanje objektov, naprav ter druge pokopališke infrastrukture, skupnih glavnih poti, zelenic, dreves, grmovnic, živih mej, odvoz odpadkov, porabo vode in elektrike, nadzorno službo, storitve informacijske pisarne in druga vzdrževalna dela. Storitve grobarjev pa obsegajo izkop in zasutje grobne jame, prvo ureditev groba, ki zajema odvoz odvečne zemlje in posušenega cvetja na odlagališče, ter prekop posmrtnih ostankov. Storitve pokopališko pogrebne moštva, če jih omogoča pogrebni red, obsegajo prevoz ali prenos krste ali žare iz mrliške vežice oziroma upeljevalnice do mesta pokopa s položitvijo v grob ali z raztrosom pepela.

1.4 Oddaja grobov v najem

Grob odda v najem upravljavec pokopališča oziroma koncesionar (27. člen ZPPDej) v skladu s predpisi občine in pokopališkim redom (29. člen ZPPDej). Na tem mestu moramo opomniti, da lahko upravljavec odda grob v najem na podlagi metode neposredne pogodbe (če je predviden letni prihodek od oddaje nepremičnine (groba) nižji od 5.000 EUR) (65. člen ZSPDLS-1). Najemnik ali najemnica groba je lahko samo ena pravna ali fizična oseba (30. člen ZPPDej), ki mora grob vzdrževati in spoštovati pogrebni red in najemno pogodbo (31. člen ZPPDej). Grob se odda najemniku za nedoločen čas, izjema je vrstni grob, ki se odda v najem za določen čas, po preteku dobe pa najema ni mogoče obnoviti ali podaljšati (32. člen ZPPDej). Za najem groba plačuje najemnik grobnino, ki predstavlja sorazmerni delež letnih stroškov upravljanja pokopališke dejavnosti za posamezno vrsto groba, izračunan na podlagi seštevka vseh vrst grobov in njihovih razmerij do enojnega groba. Stroški grobnine vključujejo stroške za urejenost pokopališča, oddaje grobov v najem in stroške vodenja evidenc. Višino grobnine na predlog upravljavca pokopališča s sklepom določi občina (t.j. občinski svet), ki pri tem upošteva tudi morebitno pogrebno pristojbino ter druga sredstva, namenjena upravljanju tega pokopališča. Grobnina se lahko plača za obdobje, daljše od enega leta, a največ za deset let. Ob prvem najemu groba pa se grobnina plača v sorazmernem delu do konca letnega obdobja. Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ še določa, da če želi najemnik odstopiti od najemne pogodbe pred potekom mirovalne dobe, mora plačati grobnino do konca poteka mirovalne dobe (34. člen ZPPDej).

Kot že navedeno se grob odda v najem najemniku za nedoločen čas (izjema je vrstni grob), najem pa se lahko prekine: • če najemina groba za preteklo leto ni poravnana niti po predhodnem opozorilu; • če najemnik ne vzdržuje groba v skladu s pokopališkim redom in določbami najemne pogodbe; • ob opustitvi pokopališča; • kadar to zahteva načrt za preureditve pokopališča. Po prekinitvi najema se šteje grob kot opuščen do konca mirovalne dobe in se po preteku te dobe lahko prekoplje ali doda drugemu najemniku. Najemnik groba pa mora ob prekinitvi najema na lastne stroške odstraniti vse nagrobno obeležje, v nasprotnem primeru to na njegove stroške stori upravljavec pokopališča. Nagrobna obeležja, ki so registrirana kulturna dediščina ali kulturni spomeniki, se ne smejo odstraniti, razen v izjemnem primeru z odločbo ministrstva, pristojnega za varstvo kulturne dediščine, in se oddajo v najem skupaj z grobom (32. člen ZPPDej).

1.5 Vodenje evidenc ter izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališč

V skladu z določili Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ mora upravljavec pokopališča oziroma na podlagi javnega pooblastila koncesionar (27. člen ZPPDej) opravljati tudi t.i. materialna dejanja, t.j. voditi evidence in izdajati soglasja. Upravljavec pokopališča mora tako voditi trajno evidenco o pokojnikih, ki so ali so bili pokopani na pokopališču, trajno evidenco grobov – kataster in evidenco najemnikov grobov za obdobje zadnjih deset let. V evidenci o pokojnikih se vodijo podatki o imenu in priimku pokojnika, naslov, datum rojstva in smrti pokojnika, datum pogreba, številka in oznaka groba ter datum in kraj prekopa. V evidenci najemnikov grobov pa podatki o imenu in priimku najemnika, EMŠO ali davčna številka, naslov najemnika, številka in datum sklenitve pogodbe o najemu ter višina grobnine. Podatki so dostopni samo tistim uporabnikom, ki so za obdelavo osebnih podatkov pooblaščen z zakonom. Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ še določa, da se za potrebe obveščanja javnosti o lokaciji groba lahko sporočajo podatki o imenu in priimku pokojnika, letnici rojstva in smrti pokojnika, številka groba in pokopališče. Za potrebe obveščanja javnosti o pogrebu pa se lahko sporočijo podatki o imenu in priimku pokojnika, starosti pokojnika, datumu pogreba, vežici in pokopališču. Če je pokojnik pisno prepovedal razkritje svojih podatkov, ali je to prepovedal naročnik pogreba, se lahko njegovi osebni podatki sporočijo le tistim uporabnikom, ki so za obdelavo osebnih podatkov pooblaščen z zakonom (35. člen ZPPDej).

Ob navedenem je upravljavec pokopališča oziroma na podlagi javnega pooblastila koncesionar (27. člen ZPPDej) pooblaščen za izdajo soglasij za postavitev, popravilo, odstranitev spomenikov in drugih nagrobnih obeležij na območju pokopališča v skladu z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ in odlokom občine. Objekti, ki so kulturna dediščina ali kulturni spomenik pa se urejajo v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine. Upravljavec pokopališča mora izdati soglasje v treh dneh od prejema popolne vloge, razen v primerih, ko so objekti kulturna dediščina ali kulturni spomenik, o zavrnitvi soglasja pa odloči pristojni občinski organ v 15 dneh. Odločitev pristojnega občinskega organa je dokončna, zoper njo pa je mogoč upravni spor (36. člen ZPPDej). V zvezi z navedenim moramo opomniti na določilo 67. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da o upravnih stvareh iz občinske pristojnosti na prvi stopnji odloča občinska uprava, na drugi stopnji pa župan, če ni z zakonom drugače določeno. V skladu z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ lahko cena za izdajo soglasja zajema le neposredne stroške izdaje soglasja, če pa pri izvedbi del nastanejo upravljavcu stroški, jih mora poravnati naročnik soglasja. Za druga dela na območju pokopališča (klesanje in barvanje črk, čiščenje spomenikov in drugih nagrobnih obeležij ter vrtnarske storitve) mora izvajalec pri upravljavcu pokopališča priglasiti le termin izvedbe del. Priglasitev je brezplačna (36. člen ZPPDej).

2 Ocena stanja na področju, ki ga ureja odlok

Državni zbor RS je v letu 2016 sprejel Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ (Uradni list RS, št. 62/16) s katerim je uredil pogrebno in pokopališko dejavnost. Skladno z določili drugega odstavka 3. člena navedenega zakona je zakonodajalec določil, da pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba; pokopališka dejavnost pa obsega upravljanje ter urejanje pokopališč in ju zagotavlja občina. Ob navedenem je določil, da občina z odlokom predpiše pokopališki red, v katerem podrobneje določi izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti. Ob navedenem moramo opomniti, da je zakonodajalec v 63. členu Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ določil, da občine zagotovijo izvajanje 24-urne dežurne službe in pokopališko dejavnost v skladu z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ najpozneje v enem letu od uveljavitve zakona (t.j. do 15.10.2017) česar pa Občinski svet Občine Radenci ni naredil.

3 Razlogi in cilji, zaradi katerih je odlok potreben

Z odlokom bo občinski svet;

- ob spoštovanju ustavnega načela zakonitosti (tretji odstavek 153. člena Ustave RS), ki določa, da morajo biti podzakonski akti v skladu z ustavo in zakoni ter
- ob spoštovanju določila 61. člena Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da občinski predpisi, izdani na podlagi Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti /ZPPDUP/ prenehajo veljati, se pa uporabljajo do sprejetja novih občinskih predpisov po Zakonu o pogrebni in pokopališki dejavnosti ZPPDej/, ki morajo biti izdani najpozneje v enem letu od uveljavitve zakona (t.j. do 15. oktobra 2017); podrobneje določil izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti v občini.

4 Poročilo o sodelovanju javnosti pri pripravi osnutka odloka

Zaradi večje legitimnosti sprejetih splošnih aktov Občine Radenci in vključitve občanov, njihovih organizacij, strokovne in druge javnosti v pripravo predlogov splošnih aktov občine bo osnutek odloka v skladu z določili Dodatnega protokola k evropski listini lokalne samouprave o pravici do sodelovanja pri vprašanih lokalne oblasti (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št 2/11), Smernic za sodelovanje s strokovno in z drugimi zainteresiranimi javnostmi, ki so sestavni del Resolucije o normativni dejavnosti (Uradni list RS, 95/09), 10. člena Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/05– uradno prečiščeno besedilo, 117/06– ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15– odl. US, 102/15, 17/18) in Uredbe o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 24/16), objavljen na spletnih straneh občine, v katalogih informacij javnega značaja najpozneje sedem (7) dni pred sejo občinskega sveta, na kateri bo izvedena splošna razprava, s pozivom javnosti, da v roku trideset (30) dni na način, določen z objavo sporoči morebitne pripombe in predloge.

6 Ocena finančnih in drugih posledic, ki jih bo imel sprejem odloka

V skladu z določilom 68. člen Poslovnika Občinskega sveta Občine Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 6/15, 32/16, 11/20, 62/20) mora predlog odloka vsebovati naslov odloka, uvod, besedilo členov in obrazložitev. Uvod obsega razloge za sprejetje odloka, oceno stanja, cilje in načela odloka ter oceno finančnih in drugih posledic, ki jih bo imelo sprejetje odloka. Skladno z navedenim smo pripravili oceno finančnih in drugih posledic, ki se nanašajo na določitev razmerja grobnine za posamezno vrsto groba glede na enojni grob in grobnino. Ocena finančnih posledic izvajanja 24-urne dežurne službe pa bo predstavljena v Odloku o načinu opravljanja obvezne občinske gospodarske javne službe 24-urne dežurne pogrebne službe v Občini Radenci.

6.1 Izvajanje pokopališke dejavnosti v občini Radenci

Občina Radenci je del pomurske statistične regije. Meri 54 km², s tem se po površini uvršča na 125. mesto med slovenskimi občinami. Po zadnjih statističnih podatkih ima občina 3.556 prebivalcev v 21 naseljih. Na kvadratnem kilometru površine občine živi v povprečju 66 prebivalcev (Slovensko povprečje 104 prebivalci na km²). Leži na severovzhodu Slovenije, med Slovenskimi goricami na jugu in reko Muro na severu, ki jo uspešno povezujejo v turistične produkte in sovпада z Zeleno shemo slovenskega turizma Slovenske turistične organizacije.

V središču naselja Radenci se nahaja cerkev Marijinega vnebovzvetja iz leta 1440. Tam deluje tudi osnovna šola Radenci s podružnično šolo v Stogovcih in z enoto vrtca Radenci-Stogovci, zdravstvena postaja Radenci in pošta Radenci.

Skozi opazovalno obdobje (2015-2021) se je število prebivalcev vsako leto v povprečju znižalo za 0,1 odstotka in je tako iz 3.580 leta 2015 upadlo na 3.556. Število umrlih v občini Radenci je v povprečju znašalo 1% glede na število registriranih prebivalcev. Indeks staranja je relativno visok saj je iz vrednosti okrog 120 povzpел na več kot 140.

Po prejetih podatkih s strani občine je bilo v letu 2021 umrlih 12 oseb, leto pred tem pa 17 oseb. Število prevozov na obdukcijo je zelo podobno praksi preostalih občin in znaša okrog 10% od vseh umrlih oziroma 1 do 2 osebi na leto.

Tabela 1: Število prebivalcev v občini Radenci (na dan 1. januar)

Leto	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Št. prebivalcev	3.580	3.564	3.558	3.510	3.532	3.541	3.556
Št. umrlih	41	37	32	39	30	32	n.p.
Umrljivost	1,15%	1,04%	0,90%	1,11%	0,85%	0,90%	n.p.
Indeks staranja	118,6	122,9	126,9	131,2	135,6	142,8	146,6
Gostota naseljenosti	66,9	66,6	66,5	65,6	66	66,2	66,5

Vir: Slovenski statistični urad (povzeto 13.11.2021)

6.2 Predlog oblikovanja cene grobnine

6.2.1 Izhodišča oblikovanja cene grobnine

Zakon o pogrebnih in pokopaliških dejavnostih (ZPPDej) iz leta 2016 v 2. odstavku 3. člena natančno določa, da pokopališka dejavnost obsega upravljanje ter urejanje pokopališč, ki ju zagotavlja občina.

V 26. členu ZPPDej definira pojem upravljanja pokopališč, ki obsega:

- zagotavljanje urejenosti pokopališča,
- izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja,
- oddajo grobov v najem (sklepanje najemnih pogodb, obračunavanje in pobiranje grobnin),
- vodenje evidenc (evidenice pokojnikov, evidenice grobov – kataster, evidenice najemnikov grobov, evidenice prekopov, obveščanje javnosti o pogrebu) ter
- izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališč (soglasja za postavitve, popravilo, odstranitev spomenikov in drugih nagrobnih obeležij).

Medtem ko 28. člen ZPPDej natančneje opredeli storitve zagotavljanja urejenosti pokopališča:

- vzdrževanje pokopališč ter pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture (vzdrževanje objektov, naprav ter druge pokopališke infrastrukture, skupnih glavnih poti, zelenic, dreves, grmovnic, živih mej, odvoz odpadkov, porabo vode in elektrike, nadzorno službo, storitve informacijske pisarne in druga vzdrževalna dela),
- storitve najema pokopaliških objektov in naprav,
- storitve grobarjev (obsegajo izkop in zasutje grobne jame, prvo ureditev groba, ki zajema odvoz odvečne zemlje in posušenega cvetja na odlagalnišče, ter prekop posmrtnih ostankov) in storitve pokopališko pogrebne moštva (prevoz ali prenos krste ali žare iz mrliške vežice oziroma upepeljevalnice do mesta pokopa s položitvijo v grob ali z raztrosom pepela).

Nadalje v 1. odstavku 37. člena definira še urejanje pokopališč, ki obsega:

- zgraditev ali razširitev obstoječega pokopališča,
- zgraditev pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture na pokopališču,
- razdelitev pokopališča na posamezne zvrsti grobov in
- opustitev pokopališča.

Skladno s 34. členom ZPPDej mora za najem groba najemnik plačevati grobnino. Grobnina je sorazmerni delež letnih stroškov upravljanja pokopališke dejavnosti za posamezno vrsto groba, izračunan na podlagi seštevka vseh vrst grobov in njihovih razmerij do enojnega groba. Vojna grobišča so oproščena plačila grobnine. Posledično stroški grobnine obsegajo stroške vzdrževanja pokopališč, pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture, vzdrževanje skupnih poti, zelenic, dreves, grmovnic, živih mej, zbiranje, odvoz in ravnanje z odpadki, porabo vode in elektrike, storitve informacijske oz. pokopališke pisarne, druga vzdrževalna dela, administrativne stroške oddaje grobov v najem ter stroške vodenja katastrov in evidenc.

Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (ZSPDSLS-1) v 2. odstavku 62. člena določa, da se nepremično premoženje v lasti samoupravnih lokalnih skupnosti, ki ga ne potrebuje noben upravljavec ali uporabnik, lahko odda v najem. Ekonomski princip racionalnega ravnanja z opredmetenimi in neopredmetenimi osnovnimi sredstvi pa zahteva, da najeto premoženje v običajnih razmerah ustvari vsaj minimalen donos za najemodajalca, ki amortizira zadevno premoženje.

Pri določanju primerne stopnje amortizacije si nam pomaga Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, ki v 1. odstavku 1. člena določa: Proračun, proračunski uporabniki in druge osebe javnega prava redno odpisujejo oziroma obračunavajo amortizacijo neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (v nadaljevanju: osnovna sredstva), kot je to določeno s tem pravilnikom. Zraven tega 2. člen istega Pravilnika izključuje nekatere oblike osnovnih sredstev iz procesa amortiziranja:

Popravek vrednosti, ki je povezan z amortiziranjem, se ne pojavlja pri:

- zemljiščih in drugih naravnih bogastvih,
- opredmetenih osnovnih sredstev kulturnega, zgodovinskega ali umetniškega pomena,
- lokalnih zemljatih ali makadamskih cestah ter zgradbah, ki so njihov sestavni del,
- spodnjem ustroju železniških prog, cest, letališč in drugih javnih površin,
- nekratkoročna sredstva za prodajo.

Nadalje v 2. odstavku 6. člena Pravilnika preberemo, da se nepremičnine dane v najem obravnavajo kot opredmetena osnovna sredstva.

Priloga I zadevnega pravilnika (Stopnje rednega odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev) natančno določa, da se stavbe (iz različnih materialov), zgornji ustroj ceste ter druge zgradbe amortizira z letno stopnjo 3%. Stopnja amortizacije predstavlja spodnjo mejo zahtevanega donosa javnega premoženja, saj predstavlja strošek obrabe, ki bi naj nadomestil zadevno osnovno sredstvo v prihodnosti z identičnim premoženjem, toda novejšim.

Skladno z principi ekonomskih ved mora skupen zahtevani donos presežati raven pokritja stroškov v zvezi z uporabo osnovnih sredstev, saj obstajajo še t.i. stroški izgubljenih koristi (oportunitetni stroški) zaradi druge najboljše alternativne naložbe, ki pa ne bo izbrana. Za področje javnih financ seveda ne veljajo tako visoki oportunitetni stroški, kot to velja za zasebni sektor, kjer je v ospredju kriterijev odločanja finančna diskontna stopnja. Pri dokončni oceni zahtevane donosnosti nam pomaga Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ. Slednja uvaja pojem družbene diskontne stopnje, ki kaže družbeni pogled na to, kako se ovrednotijo prihodnje koristi in stroški v primerjavi s sedanjimi. Tako zadevna Uredba v 8. členu določa 4% splošno diskontno stopnjo, Minister pristojen za finance pa lahko določi drugo splošno diskontno stopnjo ali ločeno finančno in družbeno diskontno stopnjo na podlagi spremenjenih gospodarskih razmer.

Žal domača regulativa ne razlikuje med nominalno in realno diskontno stopnjo, zato lahko na osnovi principov ekonomske stroke le predpostavljamo, da gre najverjetneje za realne stopnje, ki se uporabijo v primeru izračunov po stalnih cenah. Večjo transparentnost na tem področju nam zagotovi dokument EC (2015; Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects – Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014-2020), ki sugerira 4% realno (finančno) diskontno stopnjo projektov in 5% družbeno diskontno stopnjo.

Na osnovi zbranih dejstev lahko sklepamo, da je ekonomsko smiselno in pravno utemeljeno, da v primeru pričujoče študije uporabimo najmanj 4,0% realno diskontno stopnjo (brez upoštevanja inflacije), kot osnovo za minimalno zahtevano donosnost na angažirana osnovna sredstva. Tako oblikovano izhodišče zahtevane donosnosti velja v izračunih po tekočih cenah v prihodnjih letih prilagoditi še za pričakovano inflacijo.

6.2.2 Ključne sestavine oblikovanja cene grobnine

Na območju občine Radenci se nahajata:

1. Pokopališče Radenci
2. Pokopališče Kapela

Pokopališča v občini obsegajo 1.067 pokopnih mest. Kot je praksa tudi na drugih Slovenskih pokopališčih, tudi v občini Radenci prevladujejo družinski/dvojni (60%) in enojni (24%) grobovi. Preostali grobovi so žarni (15%).

Tabela 2: Število grobov po vrsti groba na pokopališčih občine Radenci

Vrsta groba	Radenci	Kapela	v %
Enojni grob	25	235	24%
Žarni grob	132	30	15%
Družinski /dvojni grob	93	552	60%
Skupaj	250	817	

Vir: občina Radenci, lasten prikaz

Občina Radenci v skladu s obstoječimi grobninami ustvari 29.905 EUR prihodkov na leto. Po podatkih občine so stroški za leto 2021 v višini 22.528, zato je bil ustvarjen pozitiven presežek v višini 7.378 EUR.

Tabela 3: Prihodki in stroški na pokopališčih občine Radenci po letih

Leto	Prihodki	Stroški
2021	29,905	22.528
2020	31,910	
2019	32,399	
Povprečje	31.405	

Vir: občina Radenci, lasten prikaz

Tabela 4: Obstojče cene najemnine za grob

Vrsta groba	Cena (brez DDV)	Cena (z DDV)
Enojni grob	11.45	13.97
Žarni grob	11.45	13.97
Družinski /dvojni grob	16.62	20.28

Vir: občina Radenci, lasten prikaz

Izhodiščna vrednost za izračun grobnin predstavlja grobnina za enojni grob, tako smo za potrebe oblikovanja najemnine za grob, izhajali iz obstoječih razmerij najemnin. Tudi tukaj je opazno, da razmerja ostalih grobov do enojnega groba na podlagi dimenzij ne sledijo običajni praksi slovenskih pokopališč, kjer je npr. dvojni grob 2 krat dražji in žarni rahlo cenejši od enojnega. Posledično v nadaljevanju pokažemo razmerja do enojnega groba kot sledi iz aktualnega cenika, nato pa dodamo še stolpec z veljavnimi razmerji v trenutku priprave zadevne študije.

Tabela 5: Razmerja grobov napram enojnega groba na podlagi dimenzij in korekcija razmerij

Vrsta groba	Cena (brez DDV)	Cena (z 22% DDV)	Razmerje do enojnega	Razmerje za izračun
Enojni grob	11.45	13.97	1.00 x	1.00 x
Žarni grob	11.45	13.97	1.00 x	1.00 x
Družinski /dvojni grob	16.62	20.28	1.45 x	1.45 x

Upoštevajoč različne vrste grobov in njihovo število smo ugotovili, da je na podlagi prejetih podatkov občina Radenci upravljala s 1.358 ekvivalentnimi enotami enojnih grobov. Ekvivalent enote enojnega groba je bil izpeljan iz razmerja za izračun cene grobnine za določeno vrsto groba v primerjavi z enojnim grobom.

6.2.3 Razmerja med različnimi oblikami grobov

Izračun grobnine za posamezno obliko groba je odvisen od celotnih letnih stroškov upravljanja pokopališča, njihova razdelitev na posamezno enoto groba pa od razmerij do enojnega groba. Pogosto razmerja med grobovi sledijo samemu nazivu oblike groba (enojni, dvojni, trojni itd.), obstajajo pa tudi razlike. Skladno s 34. členom Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ enojni grob predstavlja temeljno enoto.

6.2.4 Najem grobnih mest

Zakon o pokopališki in pogrebni dejavnosti /ZPPDej/ v 3. poglavju natančno ureja pokopališko dejavnost, vendar s pomočjo 34. člena o grobnini zagotovi le pokritje (financiranje) tekočih stroškov poslovanja. S tem zakonodajalec fiksira osnovne parametre modela pokopališke dejavnosti, ki lahko financiranje razvoja uresničuje le na račun iskanje notranjih rezerv oz. občasnih zunanjih virov.

V danih okoliščinah želimo izpostaviti, da ZPPDej ne določa razvojne komponente pokopališke dejavnosti, ki lahko pripomore k izboljšanju kakovosti storitev in boljšemu izkoristku angažiranih resursov. Tako imenovano razvojno komponento pa smo opredelili že v poglavju 6.2.1.

Za ovrednotenje razvojne komponente pokopališke dejavnosti je tako ekonomsko smiselno in pravno utemeljeno izbrati minimalno zahtevano realno donosnost na tržno vrednost poslovno potrebnih osnovnih sredstev posameznega pokopališča, ki znaša 4,0% od nabavne vrednosti poslovno potrebnih osnovnih sredstev (Uredba o enotni metodologiji za pripravo in obravnavo investicijske dokumentacije na področju javnih financ (Uradni list RS, št. 60/06, 54/10, 27/16)). K tako izbrani realni stopnji donosa pa moramo pravilno dodati še pričakovano stopnjo inflacije na osnovi ocene UMAR za naslednje koledarsko leto, ki znaša najmanj 3% (posledice vojne v Ukrajini pa že povzročajo inflacijo na nivoju blizu okoli 6%), da bi izračunali končno nominalno stopnjo donosa. Pri izračunu pa uporabimo t.i. Fisherjevo enačbo, kjer obrestne mere najprej spremenimo v obrestne faktorje, jih med seboj pomnožimo in nato spremenimo nazaj v obrestno mero.

S pomočjo primera pokopališč občine Radenci bomo (pod predpostavko, da razpolaga le s poslovno potrebnimi osnovnimi sredstvi za opravljanje dejavnosti upravljanja pokopališča) prikazali finančne posledice ocene najema grobnih mest na osnovi ocenjenih vrednosti osnovnih sredstev pokopališč v občini Radenci.

Pri oceni vrednosti poslovno potrebnih osnovnih sredstev, ki morajo biti nujno prisotna za nemoteno izvajanje pokopališke dejavnosti, je uporaba nabavnih vrednosti (po daljšem obdobju od same nabave) običajno neprimerna osnova. Posledično smo se odločili za uporabo vrednosti, ki so izhajajo iz cenilnega zapisnika.

Tabela 6: Ocenjena vrednost potrebnih osnovnih sredstev pokopališč v občini Radenci (v EUR)

	Radenci
Zemljišča	217.989
Mrliška vežica s sprem. prost.	172.311
Zunanja ureditev (asfalt, tlakovci)	136525
Skupaj	526.825

Vir: cenitvena poročila, lasten prikaz
Opomba: Datum cenitve 12.08.2021.

6.2.5 Ocena vrednosti grobnine

Naša analiza stanja razmer v pokopališki dejavnosti na območju občine Radenci je pokazala dokaj primerljivo obravnavo razmerij grobnin do enotnega groba po posameznih pokopališčih kot je praksa na ostalih pokopališčih v Sloveniji. Oceno vrednosti grobnine smo izvedli ob upoštevanju ZPPDej ter upoštevanju ostalih (prej navedenih) zakonov, uredb in pravilnikov, ki določajo pravila racionalnega ravnanja in uporabe premoženja na področju javnih financ.

V danih okoliščinah smo se odločili za večstopenjsko predstavitev ocene vrednosti grobnine, ki temelji na postopnem zagotavljanju enotnih pravil na celotnem območju občine ter na vzpostavitvi socialno in ekonomsko vzdržnega sistema financiranja pokopališke dejavnosti:

- i. Upoštevanje utemeljenih stroškov pokopališke dejavnosti.
- ii. Na minimalnem donosu osnovan najem grobnih mest.

S pomočjo analize točke preloma (ATP) in ob predpostavki, da gre za upravičeno in poslovno potrebne stroške, bi morala občina Radenci za enojni grob določiti osnovno grobnino v višini 28,21 EUR (z DDV), da bi tako pokrila letne stroške upravljanja pokopališč.

Končna obremenitev za plačnika grobnine bi se tako za vse oblike grobov povišal za 102%, zaradi izjemno nizkega obstoječega nivoja. Za občane, ki lahko dokažejo, da bi tovrsten dvig grobnine nedopustno poslabšal njihove minimalne pogoje za preživetje, lahko občina predvidi tudi subvencioniranje.

Tabela 7: Osnovna grobnina na osnovi upravičenih stroškov upravljanja pokopališke dejavnosti

Vrsta groba	Obstoječa cena (z 22% DDV)	Razmerje do enojnega	Nova cena (brez DDV)	Nova cena (z 22% DDV)	Razmerje do enojnega	Rast cene
Enojni grob	13.97	1.00 x	23.12	28.21	1.00 x	102%
Žarni grob	13.97	1.00 x	23.12	28.21	1.00 x	102%
Dvojni / družinski grob	20.28	1.45 x	33.56	40.95	1.45 x	102%

Skladno s konservativnim izhodiščem ekonomske presoje minimalnega donosa izhajamo iz principa oportunitetnih stroškov za celoto poslovno potrebnih osnovnih sredstev, ki se amortizirajo (brez zemljišč), ki znaša 526.825 EUR.

Konservativni izračun posledično pokaže, da je za uporabo pokopališč v občini Radenci ekonomsko utemeljeno k upravičenim stroškom prišteti še 21.073 EUR (526.825 mio. EUR*4%), če upoštevamo samo realno stopnjo donosa. Če dodamo še minimalen dodatek za letno inflacijo v višini 3% (UMAR, 2021) pa je potrebno na posamezno vrsto groba razporediti zraven osnovnih upravičenih stroškov še 16.437 EUR za ohranjanje realne vrednosti premoženja in njegovega minimalnega razvoja.

Na minimalnem donosu osnovan najem grobnih mest bi posledično povečal izdatek fizične osebe (z DDV) za grobnino enojnega groba na 47,13 EUR, ob upoštevanju pričakovane inflacije pa sumarno na 61,90 EUR. V primerjavi z obstoječimi izdatki fizičnih oseb bi takšna prilagoditev predstavljala 343% rast cene.

Glede na opisane okoliščine je jasno, da bo potrebno nekaj let preden se bodo razmere na terenu prilagodile relativno novemu Zakonu o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ (2016), tako z vidika razpolagalne pravice lokalnih skupnosti nad pokopališči, kakor tudi z vidika zagotavljanja socialno in ekonomsko vzdržnega sistema za ohranjanje in razvoj pokopališke dejavnosti na nivoju, ki bo ustrezal pričakovanjem občanov ob ustreznem zagotavljanju spoštovanja in pietete do pokojnic in pokojnikov.

Tabela 8: Sprememba grobnine zaradi uvedbe minimalnega realnega donosa (4% od potrebnih OS)

Vrsta groba	Obstoječa cena (z 22% DDV)	Nova cena (z 22% DDV)	Z min. nominalnim donosom (z 22% DDV)	Razmerje do enojnega	Rast cene
Enojni grob	13.97	28.21	61.90	1.0 x	343%
Žarni grob	13.97	28.21	61.90	1.5 x	343%
Dvojni / družinski grob	20.28	40.95	89.85	4.0 x	343%

6.3 Sklepne ugotovitve

Večstopenjski prikaz oblikovanja grobnine predstavlja vse upravičene stroške upravljanja pokopališč. Izhaja iz upravičenih stroškov upravljanja, katerih pokrivanje je nujno na kratek rok, da bi zagotovili ustrezno delovanje pokopališč. K temu smo dodali finančne učinke najema grobnih mest, ki temeljijo na minimalnem donosu glede na vrednost angažiranih osnovnih sredstev, ki izhajajo iz cenitvenih zapisnikov.

Pri oblikovanju končne odločitve v občini Radenci je smiselno upoštevati predvsem postopnost uvajanja sprememb, ki bodo zagotovile spoštovanje obvezujoče zakonodaje ter omogočile ekonomsko in socialno vzdržno rešitev, ki bo primerna za občane.

7 Predlog

Občinskemu svetu Občine Radenci predlagam v sprejem z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ vsebinsko usklajen osnutek Odloka o pokopališkem redu v Občini Radenci.

Občina Radenci
Roman Lejčak, župan

Priloge:

Tabela 9: Velikost nepremičnin v m²

	Radenci
Zemljišča	11.900
Mrliška vežica s pomožnimi prost.	308
Zunanja ureditev (asfalt, tlakovci)	9.700
Skupaj	21.908

Vir: cenitvena poročila, lasten prikaz

Tabela 10: Vrednost nepremičnin v EUR/m²

	Radenci
Zemljišča	11.08
Mrliška vežica s sprem. prost.	495.36
Zunanja ureditev (asfalt, tlakovci)	7.91

Vir: cenitvena poročila, lasten prikaz

Tabela 11: Skupna vrednost nepremičnin v EUR

	Radenci	Kapela
Zemljišča	131.852	86.137
Mrliška vežica s sprem. prost.	152.565	19.746
Zunanja ureditev (asfalt, tlakovci)	76.700	59.825
Skupaj	361.117	165.708

Vir: cenitvena poročila, lasten prikaz

Na podlagi 21. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ (Uradni list RS, št. 94/07-UPB2, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A, 80/20 - ZIUOOPE), 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ (Uradni list RS, 62/16, 3/22 – ZDeb), 3. člena Zakona o prekrških /ZP-1/ (Uradni list RS, št. 29/2011-UPB8, 21/13, 111/13, 74/14 – odl. US, 92/14 – odl. US, 32/16, 15/17 – odl. US, 73/19 – odl. US, 175/20 – ZIUOPDVE, 5/21 – odl. US) in 16. člena Statuta Občine Radenci (Uradno glasilo slovenskih občin, št. 2/11, 67/15) je Občinski svet Občine Radenci, na svoji ... redni seji dne ... sprejel

Obrazložitev:

V prvem odstavku 21. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/ je določeno, da občina samostojno opravlja lokalne zadeve javnega pomena, ki jih določi s splošnim aktom občine ali so določene z zakonom. V skladu z navedenim moramo opomniti na določilo 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da občina z odlokom predpiše pokopališki red, v katerem podrobneje določi izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti. Ob tem moramo opomniti še na določilo prvega odstavka 3. člena Zakona o prekrških /ZP-1/, ki določa, da se lahko prekrški določijo z odlokom samoupravne lokalne skupnosti.

**ODLOK
O POKOPALIŠKEM REDU V OBČINI RADENCI**

1 Splošne določbe

**1. člen
(vsebina odloka)**

S tem odlokom Občina Radenci (v nadaljevanju: občina) določa:

- način zagotavljanja 24-urne dežurne službe;
- način izvajanja pogrebne slovesnosti;
- storitve pokopališko pogrebnega moštva, ki se lahko zagotavljajo na posameznem pokopališču;
- osnovni obseg pogreba;
- način in čas pokopa;
- način pokopa, če je plačnik občina;
- možnost pokopa zunaj pokopališča, z določitvijo prostora;
- ravnanje s pokojnikom do pokopa v krajih, kjer na pokopališčih ni mrliške vežice;
- pokopališča, ki morajo imeti mrliške vežice;
- obratovanje mrliških vežic;
- obseg prve ureditve groba;
- vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču;
- način oddaje grobov v najem;
- postavljanje, spreminjanje ali odstranitev spomenikov, obnova spomenikov in grobnic ter vsak drug poseg v prostor na pokopališču;
- zvrsti grobov;
- okvirni tehnični normativi za grobove;
- mirovalna doba za grobove;
- enotni cenik uporabe pokopališča, pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture;
- pogrebna pristojbina, ki jo lahko določi občina za izvedbo pogreba na posameznem pokopališču, in ki jo upravljavcu pokopališča plača izvajalec pogreba;
- razmerje grobnine za posamezno vrsto groba glede na enojni grob;
- druga vprašanja pogrebne in pokopališke dejavnosti ter uporabnikov.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z določili prvega in drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določata, da občina z odlokom predpiše pokopališki red, v katerem podrobneje določi izvajanje pogrebne in pokopališke dejavnosti. S pokopališkim redom se določijo:

- *način zagotavljanja 24-urne dežurne službe,*
- *način izvajanja pogrebne slovesnosti;*
- *storitve pokopališko pogrebnega moštva, ki se lahko zagotavljajo na posameznem pokopališču;*
- *osnovni obseg pogreba;*
- *način in čas pokopa;*
- *način pokopa, če je plačnik občina;*
- *možnost pokopa zunaj pokopališča, z določitvijo prostora;*
- *ravnanje s pokojnikom do pokopa v krajih, kjer na pokopališčih ni mrliške vežice;*
- *pokopališča, ki morajo imeti mrliške vežice;*
- *obratovanje mrliških vežic;*
- *obseg prve ureditve groba;*
- *vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču;*
- *način oddaje grobov v najem;*
- *postavljanje, spreminjanje ali odstranitev spomenikov, obnova spomenikov in grobnic ter vsak drug poseg v prostor na pokopališču;*

- zvrsti grobov;
- okvirni tehnični normativi za grobove;
- mirovalna doba za grobove;
- enotni cenik uporabe pokopališča, pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture;
- pogrebna pristojbina, ki jo lahko določi občina za izvedbo pogreba na posameznem pokopališču, in ki jo upravljavcu pokopališča plača izvajalec pogreba;
- razmerje grobnine za posamezno vrsto groba glede na enojni grob;
- druga vprašanja pogrebne in pokopališke dejavnosti ter uporabnikov.

2. člen **(pogrebna in pokopališka dejavnost)**

- (1) Pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba.
- (2) Pokopališka dejavnost obsega upravljanje ter urejanje pokopališča.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano v skladu z določilom drugega 3. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da pogrebna dejavnost obsega zagotavljanje 24-urne dežurne službe, ki je obvezna občinska gospodarska javna služba, ter prevoz, pripravo in upepelitev pokojnika ter pripravo in izvedbo pogreba.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano v skladu z določilom drugega odstavka 3. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da pokopališka dejavnost obsega upravljanje ter urejanje pokopališč in ju zagotavlja občina. Na tem mestu je potrebno omeniti tudi 26. člen Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da upravljanje pokopališč obsega zagotavljanje urejenosti pokopališča, izvajanje investicij in investicijskega vzdrževanja, oddajo grobov v najem, vodenje evidenc ter izdajanje soglasij v zvezi s posegi na območju pokopališč.

3. člen **(upravljavec pokopališča)**

Upravljavec pokopališč v občini je režijski obrat Občine Radenci.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 27. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da je upravljavec pokopališča občina ali oseba javnega prava, ki jo za upravljavca določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna občine, s svojim aktom v skladu z zakonom, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

4. člen **(izrazi)**

Izrazi uporabljeni v tem odloku imajo enak pomen kot je določeno v zakonu, ki ureja pogrebno in pokopališko dejavnost in v podzakonskih predpisih, ki so izdani na njegovi podlagi.

Obrazložitev:

Z besedilom je določeno, da imajo izrazi, uporabljeni v odloku enak pomen, kot je določen v zakonu, ki ureja pogrebno in pokopališko dejavnost in v podzakonskih predpisih, izdanih na njegovi podlagi.

5. člen **(uporaba predpisov)**

Za vprašanja v zvezi z opravljanjem pogrebne in pokopališke dejavnosti iz 3. člena tega odloka, ki niso posebej urejena s tem odlokom se uporabljajo republiški in občinski predpisi s področja izvajanja pogrebne in pokopališke dejavnosti.

Obrazložitev:

Z besedilom je določena subsidiarna uporaba določb republiških predpisov s področja izvajanja pogrebne in pokopališke dejavnosti v zvezi z opravljanjem pogrebne in pokopališke dejavnosti, ki niso posebej urejena v odloku.

2 24-urna dežurna služba

6. člen **(24-urna dežurna služba)**

- (1) 24-urna dežurna služba obsega vsak prevoz od kraja smrti do hladilnih prostorov izvajalca javne službe ali zdravstvenega zavoda zaradi obdukcije pokojnika, odvzema organov oziroma drugih postopkov na pokojniku in nato do hladilnih prostorov izvajalca javne službe, vključno z uporabo le-teh.
- (2) 24-urna dežurna služba se na območju občine izvaja kot koncesionirana dejavnost.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 8. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da 24-urna dežurna služba obsega vsak prevoz od kraja smrti do hladilnih prostorov izvajalca javne službe ali zdravstvenega zavoda zaradi obdukcije pokojnika, odvzema organov oziroma drugih postopkov na pokojniku in nato do hladilnih prostorov izvajalca javne službe, vključno z uporabo letih, če Zakon o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ ne določa drugače.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 6. člena Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/, ki določa, da lokalna skupnost zagotavlja gospodarske javne službe skladno s 7. členom Zakona o gospodarskih javnih službah /ZGJS/ v naslednjih oblikah:

- *v režijskem obratu, kadar bi bilo zaradi majhnega obsega ali značilnosti službe neekonomično ali neracionalno ustanoviti javno podjetje ali podeliti koncesijo,*
- *v javnem gospodarskem zavodu, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb, ki jih zaradi njihove narave ni mogoče opravljati kot profitne oziroma če to ni njihov cilj,*
- *v javnem podjetju, kadar gre za opravljanje ene ali več gospodarskih javnih služb večjega obsega ali kadar to narekuje narava monopolne dejavnosti, ki je določena kot gospodarska javna služba, gre pa za dejavnost, ki jo je mogoče opravljati profitno,*
- *z dajanjem koncesij.*

3 Pogrebna slovesnost

7. člen

(način izvajanja pogrebne slovesnosti)

- (1) Pogrebna slovesnost obsega dejanja slovesa pred pokopom pokojnika oziroma pred upepelitvijo.
- (2) Čas in način pogrebne slovesnosti in pokopa uskladita upravljavec pokopališča in naročnik pogreba oziroma izbrani izvajalec pogrebne dejavnosti.
- (3) Pogrebna slovesnost se izvede v skladu z pokojnikovo voljo in na način, določen s tem odlokom.
- (4) Če pokojnik ni izrazil svoje volje o načinu pokopa in pogrebni slovesnosti, odloča o tem naročnik pogreba.
- (5) Slovesnost v zvezi z raztrosom pepela se določi s tem pokopališkim redom.
- (6) Pri pogrebni slovesnosti lahko sodelujejo tudi predstavniki verskih skupnosti in društev.
- (7) Pri izvedbi pogrebne slovesnosti se lahko na manjših pokopališčih upoštevajo tudi krajevni običaji pogrebne slovesnosti.
- (8) Po volji pokojnika oziroma naročnika pogreba lahko pogrebna slovesnost vsebuje poslovilne nagovore, verski obred, živo izvedbo ustrezne glasbe ali predvajanje glasbenih posnetkov ob začetku slovesnosti, med njo in ob odprtem grobu ter druge vsebine.
- (9) Ob pogrebnih slovesnostih za pokojnikom, državljanom Republike Slovenije, mora izvajalec zagotoviti zastavonošo z državno zastavo z žalnim trakom, ki sodeluje na čelu pogrebnega sprevoda in se ob zaključku pogrebne slovesnosti pokloni pokojniku.
- (10) Ob pogrebnih tujih državljanov zastavonoša nosi črno zastavo.
- (11) Pri pogrebnih slovesnostih se sme uporabljati tuje zastave, tuje himne ali druge tuje državne simbole skladno s predpisi v veljavi v Republiki Sloveniji, lahko pa se uporabijo verski simboli s tem, da se upoštevajo splošna moralno-etična načela in predpisi v veljavi v Republiki Sloveniji. Na pogrebni slovesnosti se udeleženci morajo vzdržati ravnanj, ki bi lahko zbudile sovraštvo in neenakost glede na raso, spol, versko izpoved in druge osebne okoliščine.
- (12) Pri pogrebni slovesnosti se lahko opravi tudi verski obred.
- (13) Pri pogrebni slovesnosti lahko sodeluje tudi častna enota z vojaškim ali lovskim strelnim orožjem, ki izstrelji častno salvo v slovo umrlemu. Za varnost je odgovoren poveljnik oziroma vodja enote.
- (14) Pogrebni sprevod, ki ga vodi vodja pogreba, se razvrsti tako, da je na čelu slovenska zastava z žalnim trakom ali črna zastava, če je umrl tuj državljan, nato prapori, sledijo godba, pevci, pripadniki stanovskih organizacij (lovci, gasilci in podobno), nosilci vencev in odlikovanj ter drugih priznanj, krsta oziroma žara, nato sorodniki in drugi udeleženci pogreba. Če sodelujejo pri pogrebu predstavniki verske skupnosti, se s svojimi simboli razvrstijo neposredno pred krsto oziroma žaro.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano v skladu z določilom prvega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da pogrebna slovesnost obsega dejanja slovesa pred pokopom pokojnika oziroma pred upepelitvijo.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano v skladu z določilom drugega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da čas in način pogrebne slovesnosti in pokopa uskladita upravljavec pokopališča in naročnik pogreba oziroma izbrani izvajalec pogrebne dejavnosti.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano v skladu z določilom četrtega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se pogrebna slovesnost opravi v skladu z voljo pokojnika in na način, določen s pokopališkim redom.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano v skladu z določilom petega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se pogrebna slovesnost izvede v skladu z pokojnikovo voljo in na način, določen s pokopališkim redom.

Besedilo petega odstavka je oblikovano v skladu z določilom šestega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se slovesnost v zvezi z raztrosom pepela določi s pokopališkim redom

Besedilo šestega odstavka je oblikovano v skladu z določilom sedmega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da pri pogrebni slovesnosti lahko sodelujejo tudi predstavniki verskih skupnosti in društev. Na tem mestu je potrebno opomniti še na določilo prvega odstavka 41. člena Ustave RS /Ustava RS/, ki določa, da je izpovedovanje vere in drugih opredelitev v zasebnem in javnem življenju svobodno

Z besedilom od 7. do 14. odstavka so določene različne izvedbe pogrebne slovesnosti v občini.

4 Storitve pokopališko pogrebnega moštva

8. člen (pokopališko pogrebno moštvo)

- (1) Storitve pokopališko pogrebnega moštva na pokopališčih v občini zagotavlja izvajalec pogrebne dejavnosti.
- (2) Storitve pokopališko pogrebnega moštva obsegajo prevoz ali prenos krste ali žare iz mrliške vežice oziroma upepeljevalnice do mesta pokopa s položitvijo v grob ali z raztrosom pepela.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 27. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da je upravljavec pokopališča občina ali oseba javnega prava, ki jo za upravljavca določi organ, pristojen za izvrševanje proračuna občine, s svojim aktom v skladu z zakonom, ki ureja ravnanje s stvarnim premoženjem države in lokalnih skupnosti.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 28. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da storitve pokopališko pogrebnega moštva, če jih omogoča pokopališki red, obsegajo prevoz ali prenos krste ali žare iz mrliške vežice oziroma upepeljevalnice do mesta pokopa s položitvijo v grob ali raztrosom pepela.

5 Pogreb

9. člen (osnovni obseg pogreba)

Osnovni obseg pogreba obsega prijavo pokopa, pripravo pokojnika, minimalno pogrebno slovesnost in pokop, vključno s pogrebno opremo.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 12. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da osnovni pogreb obsega prijavo pokopa, pripravo pokojnika, minimalno pogrebno slovesnost in pokop, vključno s pogrebno opremo.

5.1 Prijava pokopa

10. člen (prijava pokopa)

- (1) Pokop prijavi upravljavcu pokopališča naročnik pogreba oziroma izvajalec pogrebne dejavnosti, ki ga je izbral naročnik pogreba ali občina.
- (2) K prijavi pokopa mora naročnik pogreba oziroma izvajalec pogrebne dejavnosti priložiti listino, ki jo izda pooblaščen zdravnik oziroma zdravstvena organizacija, ali matičar matičnega registra, kjer je bila smrt prijavljena.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 13. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da pokop prijavi upravljavcu pokopališča naročnik pogreba oziroma izvajalec pogrebne dejavnosti, ki ga je izbral naročnik pogreba ali občine.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 13. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da je k prijavi pokopa treba priložiti listino, ki jo izda pooblaščen zdravnik oziroma zdravstvena organizacija, ali matičar matičnega registra, kjer je bila smrt prijavljena.

5.2 Priprava pokojnika

11. člen (priprava pokojnika)

Priprava pokojnika obsega vsa potrebna dela pred upepelitvijo ali pokopom, ki jih izvede izvajalec pogrebne dejavnosti, v skladu z zakonom, ki ureja pogrebno in pokopališko dejavnost.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 10. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da priprava pokojnika obsega vsa potrebna dela pred upepelitvijo ali pokopom.

5.3 Minimalna pogrebna slovesnost

12. člen (minimalna pogrebna slovesnost)

Minimalna pogrebna slovesnost, ki jo izvede pogrebno pokopališko moštvo obsega prevoz ali prenos pokojnika iz mrliške vežice oziroma upepeljevalnice do mesta pokopa.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da minimalna pogrebna slovesnost obsega prevoz ali prenos pokojnika iz mrliške vežice oziroma upepeljevalnice do mesta pokopa.

5.4 Pokop

13. člen (pokop)

- (1) Pokop obsega dejanja, ki omogočajo položitev posmrtnih ostankov oziroma upepeljenih ostankov pokojnika v grobni prostor, v skladu z voljo pokojnika in na način, določen s tem odlokom.
- (2) Pokop se opravi na pokopališču ali posebni pokop stanovskih predstavnikov v grobnice verskih skupnosti.
- (3) Posebni pokop stanovskega predstavnika v grobnice verskih skupnosti na območju občine se lahko opravi po predhodnem soglasju, ki ga izda občinska uprava oziroma upravljavec pokopališča.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 15. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da pokop obsega dejanja, ki omogočajo položitev posmrtnih ostankov oziroma upepeljenih ostankov pokojnika v grobni prostor ali raztros pepela, v skladu z voljo pokojnika in na način, določen s pokopališkim redom.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila četrtega odstavka 15. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se pokop praviloma opravi na pokopališču, zunaj pokopališča pa je dovoljen le kot raztros pepela ali posebni pokop stanovskih predstavnikov v grobnice verskih skupnosti.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 18. člena Zakona o pokopališki in pogrebni dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se zunaj pokopališča lahko s soglasjem občinskega organa opravi tudi pokop stanovskih predstavnikov v grobnice verskih skupnosti. Občinski organ o raztrosu pepela oziroma pokopu zunaj pokopališča odloči v sedmih dneh. Zoper sklep občinskega organa ni pritožbe, dovoljen je upravni spor.

6 Način in čas pokopa

14. člen (način pokopa)

- (1) Na območju občine so dovoljene naslednje vrste pokopov:
 - pokop v krsto, kjer se pokojnika položi v krsto in pokoplje v grob,
 - pokop z žaro, kjer se upepeljeni ostanki pokojnika shranijo v žaro in pokopljejo v grob,
 - raztros pepela, ki se opravi na posebej določenem prostoru na pokopališču.
- (2) Drugačno ravnanje s pepelom, kot je določeno v drugi in tretji alineji prejšnjega odstavka, ni dovoljeno.
- (3) O načinu pokopa se dogovorita upravljavec pokopališča in naročnik pogreba oziroma izbrani izvajalec pogrebne dejavnosti.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 17. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da so vrste pokopov:

- pokop v krsto, kjer se pokojnika položi v krsto in pokoplje v grob,
- pokop z žaro, kjer se upepeljeni ostanki pokojnika shranijo v žaro in pokopljejo v grob,

- raztros pepela, ki se opravi na posebej določenem prostoru na pokopališču ali zunaj njega,
- pokop, ki se opravi po predpisih, ki urejajo vojna grobišča ali prikrita vojna grobišča.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 17. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da drugačno ravnanje s pepelom, kot je določeno v drugi in tretji alineji prvega odstavka 17. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ni dovoljeno.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da čas in način pogrebne slovesnosti in pokopa uskladita upravljavec pokopališča in naročnik pogreba oziroma izbrani izvajalec pogrebne dejavnosti.

15. člen (čas pokopa)

(1) Pokop na pokopališčih v občini se lahko opravi od vsak dan med 9.00 in 19.00 uro.

(2) Čas pokopa uskladita upravljavec pokopališča in naročnik pogreba oziroma izbrani izvajalec pogrebne dejavnosti.

Obrazložitev:

Besedilo prvega odstavka so oblikovano na podlagi določila pete alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi način in čas pokopa.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 14. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da čas in način pogrebne slovesnosti in pokopa uskladita upravljavec pokopališča in naročnik pogreba oziroma izbrani izvajalec pogrebne dejavnosti.

7 Način pokopa, če je plačnik občina

16. člen (način pokopa, če je plačnik občina)

Če je plačnik pokopa občina se opravi pokop z žaro, kjer se upepeljeni ostanki pokojnika shranijo v žaro in pokopljejo v grob z žaro.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila šeste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da občina s pokopališkim redom predpiše način pokopa, če je plačnik občina. Na tem mestu moramo opomniti na določilo drugega odstavka 13. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da če ni naročnika pogreba, pokop prijavi občina, kjer je imel pokojnik zadnje stalno prebivališče. Kadar ni mogoče ugotoviti kraja zadnjega stalnega prebivališča, pokop prijavi občina, kjer je imel pokojnik zadnje začasno prebivališče. Če ni mogoče ugotoviti niti zadnjega začasnega prebivališča, prijavi pokop občina, v kateri je oseba umrla oziroma je bila najdena. Ob navedenem moramo opomniti še na določilo drugega odstavka 16. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da mora stroške pogreba poravnati občina, ki je prijavila pokop, če ni drugega naročnika pogreba.

8 Mrliška vežica

17. člen (mrliške vežice)

(1) Na pokopališčih v občini so mrliške vežice, katerih uporaba je obvezna.

(2) Mrliške vežice iz prejšnjega odstavka obratujejo vsak dan med 8.00 zjutraj in 20.00 uro zvečer.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določil osme, devete in desete alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določijo: • ravnanje s pokojnikom do pokopa v krajih, kjer na pokopališčih ni mrliške vežice; • pokopališča, ki morajo imeti mrliške vežice; • obratovanje mrliških vežic. V skladu z navedenim moramo opomniti še na 39. člen Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da morajo imeti pokopališča, ki so v mestu, mrliške vežice. Občina mora s svojim aktom določiti kraje, kjer je na pokopališčih predpisana uporaba mrliške vežice. Če pokopališče nima mrliške vežice, se lahko namesto vežice uporabi hiša z največ dvema stanovanjema, pod pogojem, da je to v skladu s predpisi o mrliško pregledniški službi. V krajih, kjer je mrliška vežica, ni dovoljeno, da je pokojnik do pogreba doma.

9 Prva ureditev groba

18. člen (prva ureditev groba)

(1) Prva ureditev groba zajema izkop ter zasutje grobne jame ter odvoz odvečne zemlje in posušenega cvetja na odlagališče.

(2) Po opravljenem pokopu se grob uredi v skladu z določili tega odloka. Grob uredita izvajalec pogreba in najemnik. Izvajalec po opravljenem pokopu poskrbi za odvoz odvečne zemlje na deponijo, odstrani vence z groba in očisti grob.

(3) Najemnik groba poskrbi za položitev travne ruše na mesto, od koder je bila odstranjena pred izkopom grobne jame, zasejanje trave in posaditev grmovnic, ki so bile tedaj izkopane in morebitno dosaditev, postavitev spomenika, morebitno postavljanje posode za cvetje in omarice za polaganje sveč.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila enajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi obseg prve ureditve groba. Na tem mestu moramo opomniti še na določilo tretjega odstavka 28. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da storitve grobarjev obsegajo izkop in zasutje grobne jame, prvo ureditev groba, ki zajema odvoz odvečne zemlje in posušenega cvetja na odlagališče ter prekop posmrtnih ostankov.

**19. člen
(ureditev groba po pogrebu)**

(1) Izvajalec po pogrebu zasuje grobno jamo oziroma zapre pokrov žarne niše. Na grob položi cvetje ali ga razporedi na stojala.

(2) Najemnik groba lahko do dokončne ureditve groba na grob postavi začasno obeležje.

Obrazložitev:

Z besedilom se določa ureditev groba po pogrebu.

10 Vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču

**20. člen
(vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču)**

Upravljavec pokopališča vzdržuje red, čistočo in miru na pokopališču tako, da:

1. skrbi za urejenost in vzdržuje pokopališče in pokopališke objekte;
2. oddaja prostore in grobove v najem in vodi register sklenjenih pogodb;
3. določa mesto, datum in uro pokopa, glede na predhodni dogovor z naročnikom pogreba oziroma izbranim izvajalcem pogrebne dejavnosti;
4. vodi evidenco o grobovih in pokopih;
5. organizira in nadzira dela na pokopališču;
6. skrbi za red in čistočo na pokopališču in v njegovi neposredni okolici;
7. skrbi za urejenost in vzdrževanje mrliške vežice in njenega funkcionalnega prostora.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila dvanajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču.

**21. člen
(prepovedi)**

Na pokopališčih v občini ni dovoljeno:

1. onesnaževanje in odlaganje odpadkov izven za to določenega prostora;
2. onesnaževanje pokopaliških objektov in naprav;
3. brez soglasja upravljavca opravljati prevoze, kamnoseška, vrtnarska, kovinostrugarska in druga dela v času napovedane pogrebne svečanosti,
4. vodenje živali na pokopališki prostor in objekte na območju pokopališča;
5. vstop s kolesom, kolesom s pomožnim motorjem, kolesom z motorjem, motornim kolesom, vožnja, ustavljanje in parkiranje motornih vozil, razen za potrebe opravljanja dejavnosti upravljavca in ureditve ali vzdrževanja groba.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila dvanajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi vzdrževanje reda, čistoče in miru na pokopališču.

11 Način oddaje grobov v najem

**22. člen
(oddaja grobov v najem)**

(1) Grob oddaja v najem upravljavec pokopališča na podlagi najemne pogodbe v skladu s tem odlokom.

(2) Najemnik groba je lahko samo ena pravna ali fizična oseba.

(3) Če naročnik pogreba ob prijavi pogreba nima v najemu groba, mu ga dodeli v najem upravljavec pokopališča, s katerim mora naročnik pogreba pred naročilom pogreba skleniti najemno pogodbo, razen pri raztrosu pepela ali pokopu zunaj pokopališča.

(4) Ob pisnem soglasju naročnika pogreba lahko namesto njega najemno pogodbo z upravljavcem pokopališča sklene druga pravna ali fizična oseba. Če nobena druga oseba ob pisnem soglasju z upravljavcem pokopališča ne sklene najemne pogodbe, jo mora skleniti naročnik pogreba v skladu s prejšnjim odstavkom.

(5) Najemnino za posamezne zvrsti grobov določi občinski svet z sklepom na podlagi določil zakona, ki ureja stvarno premoženje države in samoupravnih lokalnih skupnosti.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila trinajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi način oddaje grobov v najem.

V skladu z navedenim je besedilo prvega odstavka oblikovano na podlagi določila 29. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da grob odda v najem upravljavec pokopališča na podlagi najemne pogodbe v skladu s predpisi občine in pokopališkim redom. Na tem mestu moramo opomniti še na določilo drugega odstavka 27. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da lahko občina podeli koncesionarja tudi za oddajo grobov v najem.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 30. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da je najemnik ali najemnica groba lahko samo ena pravna ali fizična oseba.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega odstavka 30. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da če naročnik pogreba ob prijavi pogreba nima v najemu groba, mu ga dodeli v najem upravljavec pokopališča, s katerim mora naročnik pogreba pred naročilom pogreba skleniti najemno pogodbo, razen pri raztrosu pepela ali pokopu zunaj pokopališča.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano na podlagi določila tretjega odstavka 30. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da lahko ob pisnem soglasju naročnika pogreba namesto njega najemno pogodbo z upravljavcem pokopališča sklene druga pravna ali fizična oseba. Če nobena druga oseba ob pisnem soglasju z upravljavcem pokopališča ne sklene najemne pogodbe, jo mora skleniti naročnik pogreba v skladu z drugim odstavkom 30. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/.

Besedilo petega je oblikovano na podlagi določil 38. člena Zakona o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti /ZSPDSLS-1/, ki določa, da se pred sklenitvijo pravnega posla (oddaja grobov v najem), če se stvarno premoženje odda v najem, višina najemnine pa v enem letu izkustveno preseže 10.000 EUR, pred sklenitvijo pravnega posla opravi cenitev višine najemnine.

**23. člen
(pogodba o najemu groba)**

Pogodba o najemu groba mora določati zlasti:

- osebe najemnega razmerja;
- čas najema;
- vrsto, zaporedno številko in velikost groba;
- osnove za obračun višine letne najemnine in način plačevanja;
- obveznost najemojemalca glede urejanja grobov, oziroma prostora za grob;
- ukrepe v primeru neizpolnjevanja obveznosti najemojemalca iz te pogodbe.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila trinajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi način oddaje grobov v najem.

12 Posegi v prostor na pokopališču

**24. člen
(posegi v prostor na pokopališču)**

(1) Postavljanje, spreminjanje ali odstranitev spomenikov, obnova spomenikov in grobnic ter vsak drug poseg v prostor na pokopališču je dovoljen ob predhodnem soglasju upravljavca pokopališča.

(2) Upravljavec pokopališča daje soglasja za postavitev, popravilo, odstranitev spomenikov in drugih nagrobnih obeležij na območju pokopališča v skladu z zakonom in tem odlokom.

(3) Upravljavec pokopališča izda soglasje v treh dneh od prejema popolne vloge, razen v primerih, ko so objekti kulturna dediščina ali kulturni spomenik. O zavrnitvi soglasja odloči občinska uprava v 15 dneh. Odločitev občinske uprave je dokončna, zoper njo pa je mogoč upravni spor.

(4) Za druga dela na območju pokopališča (klesanje in barvanje črk, čiščenje spomenikov in drugih nagrobnih obeležij ter vrtnarske storitve) mora izvajalec pri upravljavcu pokopališča prigrasiti le termin izvedbe del. Prigrasitev je brezplačna.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila štirinajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi postavljanje, spreminjanje ali odstranitev spomenikov, obnova spomenikov in grobnic ter vsak drug poseg v prostor na pokopališču.

V skladu z navedenim sta besedili prvega in drugega odstavka oblikovani na podlagi določila prvega odstavka 36. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da upravljavec pokopališča daje soglasja za postavitev, popravilo, odstranitev spomenikov in drugih nagrobnih obeležij na območju pokopališča v skladu z Zakonom o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/ in odlokom občine. Objekti, ki so kulturna dediščina ali kulturni spomenik, se urejaj v skladu s predpisi s področja varstva kulturne dediščine.

Besedilo tretjega odstavka je oblikovano na podlagi določila drugega in tretjega odstavka 36. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da mora upravljavec pokopališča izdati soglasje v treh dneh od prejema popolne vloge, razen v primerih, ko so objekti kulturna dediščina ali kulturni spomenik. O zavrnitvi soglasja pa odloči pristojni občinski organ v 15 dneh. Odločitev pristojnega občinskega organa je dokončna, zoper njo pa je mogoč upravni spor.

Besedilo četrtega odstavka je oblikovano na podlagi določila petega odstavka 36. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da mora izvajalec za druga dela na območju pokopališča (klesanje in barvanje črk, čiščenje spomenikov in drugih nagrobnih obeležij ter vrtnarske storitve) pri upravljavcu prigrasiti le termin izvedbe del. Prigrasitev je brezplačna.

13 Grobovi

**25. člen
(zvrsti grobov)**

(1) Na pokopališču v občini so naslednje zvrsti grobov in prostorov za prostor:

- enojni in dvojni grob,
- žarni grob.

(2) Pokopališče ima enojne in dvojne grobove ter stenske grobnice.

(3) Pokopališče imajo naslednje vrste grobov v dimenzijah:

- enojni grob 2,2 m x 1,0 m,
- dvojni grob 2,2 m x 2,0 m,
- žarni grob ... x ... m.

(4) Spreminjanje enojnih grobov v dvojne in obratno je možno samo s pisnim sporazumom med upravljavcem in najemnikom groba, če je to v skladu z načrtom razdelitve na pokopališčne oddelke in grobove za posamezno pokopališče.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila petnajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določijo zvrsti grobov.

V skladu z navedenim je besedilo oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 41. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da so na pokopališčih lahko naslednje zvrsti grobov in prostorov za pokope:

- enojni, dvojni, otroški, povečani grobni prostor, vrstni grobovi in grobnice,
- grobišča, kostnice in skupna grobišča,
- žarni grobovi,
- prostor za anonimne pokope,
- prostor za raztros pepela.

**26. člen
(nagrobnii spomeniki)**

(1) Nagrobni spomenik se postavi v skladu z načrtom razdelitve na pokopališčne oddelke in grobove posameznega pokopališča in je lahko pokončen ali ležeč.

(2) Na pokopališčih lahko imajo novi nagrobni spomeniki ne enojnem, dvojnem ali družinskem grobu višino največ 100 cm.

Obrazložitev:

Z besedilom se določajo dimenzije nagrobnih spomenikov na pokopališčih.

14 Okvirni tehnični normativi za grobove

27. člen (grobovi)

- (1) Enojni grobovi so tisti, ki omogočajo pokop odrasle osebe. V enojne grobove se pokopavajo krste in žare. Enojni grobovi so talni.
- (2) Povečan grobni prostor je grobni prastor večjih dimenzij od standardnega grobnega prostora.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila šestnajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določijo okvirni tehnični normativi za grobove.

Besedilo prvega odstavka je oblikovano na podlagi določila 42. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da so enojni grobovi tisti, ki omogočajo pokop odrasle osebe. V enojne grobove se pokopavajo krste in žare. Enojni grobovi so talni ali zidni.

Besedilo drugega odstavka je oblikovano na podlagi določila 45. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da je povečan grobni prostor grobni prostor večjih dimenzij od standardnega grobnega prostora.

28. člen (žarni grobovi)

- (1) Žarni grobovi so talni in zidni. V žarne grobove se pokopavajo le žare.
- (2) Žare ni dovoljeno shranjevati izven pokopališča.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila šestnajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določijo okvirni tehnični normativi za grobove. Ob navedenem moramo opomniti še na določilo 48. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti, ki določa, da so žarni grobovi talni in zidani. V žarne grobove se pokopavajo le žare.

29. člen (mirovalna doba za grobove)

- (1) Mirovalna doba je čas, ki mora preteči od zadnjega pokopa na istem mestu v istem grobu. Mirovalna doba za pokop s krsto je desetih let.
- (2) Prekop groba in pokop pokojnika na isto mesto v grobu, kjer je bil kdo pokopan, se sme opraviti po preteku mirovalne dobe.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila sedemnajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi mirovalna doba za grobove. V skladu z navedenim moramo opomniti na določilo 22. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se sme prekop groba in pokop pokojnika na isto mesto v grobu, kjer je bil kdo pokopan, opraviti po preteku mirovalne dobe. Mirovalna doba je čas, ki mora preteči od zadnjega pokopa na istem mestu v istem grobu. Mirovalna doba za pokop s krsto ne sme biti krajša od desetih let, pri čemer je treba upoštevati značilnosti zemljišča, na katerem je pokopališče. Za pokop z žaro navedeno ne velja.

15 Cenik uporabe pokopališča, pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture

30. člen (cenik)

Za uporabo pokopališča, pokopaliških objektov in naprav ter drugo pokopališko infrastrukturo plačujejo uporabniki oziroma najemniki cene, ki jih s sklepom potrdi občinski svet.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila osemnajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi enotni cenik uporabe pokopališča, pokopaliških objektov in naprav ter druge pokopališke infrastrukture.

16 Pogrebna pristojbina

31. člen (pogrebna pristojbina)

Pogrebna pristojbina, ki jo upravljavcu pokopališča plača izvajalec pogreba, se določi s sklepom občinskega sveta.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila devetnajste alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določata, da se s pokopališkim redom določi pogrebna pristojbina, ki jo lahko določi občina za izvedbo pogreba na posameznem pokopališču, in ki ju upravljavcu pokopališča plača izvajalec pogreba, in razmerje grobnine za posamezno vrsto groba glede na enojni grob.

17 Razmerje grobnine za posamezno vrsto groba glede na enojni grob

**32. člen
(razmerje grobnine)**

Razmerje grobnine za posamezno vrsto groba glede na enojni grob znaša za:

- dvojni grob: 1,45 kratnik enojnega groba,
- žarni grob: 1 kratnik enojnega groba.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila dvajsete alineje drugega odstavka 4. člena Zakona o pogrebni in pokopališki dejavnosti /ZPPDej/, ki določa, da se s pokopališkim redom določi razmerje grobnine za posamezno vrsto groba glede na enojni grob. Obrazložitev k določitvi razmerij grobnine je podana v obrazložitvi k osnutku tega odloka (poglavje 6.).

18 Nadzor

**33. člen
(nadzor)**

- (1) Inšpekcijski nadzor nad izvajanjem tega odloka izvajata občinska inšpekcija in občinsko redarstvo.
- (2) Občinska inšpekcija je prekrškovni organ za prekrške iz 1., 2., 3. točke 21. člena tega odloka.
- (3) Občinsko redarstvo je prekrškovni organ za prekrške iz 4. in 5. točke 21. člena tega odloka.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila prvega odstavka 50.a člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da občinska uprava opravlja nadzorstvo nad izvajanjem občinskih predpisov in drugih aktov, s katerimi občina ureja zadeve iz svoje pristojnosti. Za opravljanje navedenega nadzorstva se v okviru občinske uprave lahko ustanovi občinska inšpekcija. Inšpekcijsko nadzorstvo neposredno opravljajo občinski inšpektorji kot uradne osebe s posebnimi pooblastili in odgovornostmi, v skladu z zakonom, s katerim je urejen inšpekcijski nadzor.

19 Prekrški

**34. člen
(prekrški)**

- (1) Z globo 100,00 eurov se kaznuje posameznik, ki:
 - onesnažuje in odlaga odpadke izven za to določenega prostora (prva točka 21. člena),
 - onesnažuje pokopališke objekte in naprave (druga točka 21. člena),
 - brez soglasja upravljavca opravlja prevoze, kamnoseška, vrtnarska, kovinostrugarska in druga dela v času napovedane pogrebne svečanosti (tretja točka 21. člena),
 - vodi pse ali druge živali po pokopališču in v objekte na območju pokopališča (četrti točka 21. člena).
- (2) Z globo 500,00 eurov se kaznuje pravna oseba ali samostojni podjetnik posameznik, če stori prekršek iz prve druge in tretje alineje prvega odstavka tega člena.
- (3) Z globo 400,00 eurov se kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori prekršek iz prve, druge in tretje alineje prvega odstavka tega člena.
- (4) Z globo 500,00 eurov se kaznuje upravljavec pokopališča, če krši določbo 1. in 6. alineje 21. člena tega odloka.
- (5) Z globo 400,00 eurov se kaznuje odgovorna oseba upravljavca pokopališča, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano v skladu z prvim odstavkom 3. člena Zakona o prekrških /ZP-1/, ki določa, da se lahko prekrški predpišejo z odlokom samoupravne lokalne skupnosti. V skladu z določilom sedmega odstavka 17. člena Zakona o prekrških /ZP-1/ se z odlokom samoupravne lokalne skupnosti lahko predpiše samo globa v določenem znesku:

- za posameznika od 40 do 1.250 eurov,
- za samostojnega podjetnika posameznika in posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost, od 100 do 30.000 eurov,
- za pravno osebo od 100 do 75.000 eurov, če se pravna oseba po zakonu, ki ureja gospodarske družbe, šteje za srednjo ali veliko gospodarsko družbo, pa od 250 do 125.000 eurov,
- za odgovorno osebo pravne osebe ali odgovorno osebo podjetnika posameznika oziroma posameznika, ki samostojno opravlja dejavnost in za odgovorno osebo v samoupravni lokalni skupnosti od 40 do 2.500 eurov.

20 Končni določbi

35. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega odloka preneha veljati Odlok o pokopališkem redu in pogrebnih svečanostih v Občini Radenci (Uradni list RS, št. 1/98).

Obrazložitev:

Z besedilom je določena t.i. abrogacijska (lat. abrogatio = popolna razveljavitev, tudi odprava) klavzula s katero mlajši pravni akt popolnoma razveljavlja starejši pravni akt.

36. člen
(objava in začetek veljavnosti)

Ta odlok se objavi v Uradnem glasilu slovenskih občin in začne veljati 15. dan po objavi.

Številka:

Datum:

Občina Radenci
Roman Lejnak, župan

Obrazložitev:

Besedilo je oblikovano na podlagi določila 66. člena Zakona o lokalni samoupravi /ZLS/, ki določa, da morajo biti statut in predpisi občine objavljeni, veljati pa začnejo petnajsti dan po objavi, če ni v njih drugače določeno. Statut in drugi predpisi občine se objavijo v uradnem glasilu občine.